

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

НАУКОВИЙ ВІСНИК
ПОЛТАВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Серія «Економічні науки»

Випуск 2(116), 2025

Видавничий дім
«Гельветика»
2025

Головний редактор:

Н. С. Педченко, доктор економічних наук, професор, перший проректор Полтавського університету економіки і торгівлі.

Заступник головного редактора:

Н. В. Карпенко, доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри маркетингу Полтавського університету економіки і торгівлі.

Відповідальний редактор:

М. М. Іваннікова, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри маркетингу Полтавського університету економіки і торгівлі.

Редакційна колегія серії «Економічні науки»:

В.В. Божкова, д.е.н., професор Сумського державного педагогічного університету ім. А.С. Макаренка.

О.В. Бондар-Підгурська, д.е.н., доцент Полтавського університету економіки і торгівлі.

І.М. Боярко, д.е.н., доцент Університету банківської справи.

О.В. Гасій, к.е.н., доцент, Полтавського університету економіки і торгівлі.

Т.П. Гудзь, д.е.н., професор Полтавського університету економіки і торгівлі.

Т.А. Костишина, д.е.н., професор Полтавського університету економіки і торгівлі.

С.В. Леонов, д.е.н., професор Сумського державного університету.

В.В. Лісіца, к.е.н. доцент Полтавського університету економіки і торгівлі.

В.І. Перебийніс, д.е.н., професор Полтавського університету економіки і торгівлі.

Ю.М. Петрушенко, д.е.н., професор Сумського державного університету.

М.С. Рогоза, д.е.н., професор Полтавського університету економіки і торгівлі.

Н.Л. Савицька, д.е.н., професор Державного біотехнологічного університету.

Ю.В. Стрілець, д.е.н., доцент Полтавського університету економіки і торгівлі.

Л.М. Шимановська-Діанич, д.е.н., професор Полтавського університету економіки і торгівлі.

М. Джвигол-Барош, доктор економіки, професор Сілезького технологічного університету в Глівіце, Польща.

Х. Джвигол, доктор економіки, професор Сілезького технологічного університету в Глівіце, Польща.

О. Кузіор, доктор гуманітарних наук, науковий співробітник Сілезького технологічного університету в Глівіце, Польща.

Реєстрація суб'єкта у сфері друкованих медіа:

Рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення

№ 1555 від 09.05.2024 року

Ідентифікатор медіа: R30-04060

Суб'єкт у сфері друкованих медіа – Полтавський університет економіки і торгівлі

вул. Банка Івана, буд. 3, м. Полтава, 36003, can@puet.edu.ua, тел. +38 (053) 250-91-70

Мови розповсюдження: українська, англійська, польська, німецька, французька, болгарська, румунська

Затверджено відповідно до рішення вченої ради

Вищого навчального закладу Укоопспілки

«Полтавський університет економіки і торгівлі»

(протокол від 30.04.2025 р. № 4)

Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки» включено до переліку наукових фахових видань України в галузі економічних наук (категорія «Б») на підставі Наказу МОН України від 15 квітня 2021 року № 420 (додаток 3)

Галузь науки: економічні.

Спеціальності: 051 – Економіка; 071 – Облік і оподаткування;

072 – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок;

073 – Менеджмент; 075 – Маркетинг; 076 – Підприємництво та торгівля;

292 – Міжнародні економічні відносини.

Збірник включений до міжнародних наукометричних баз даних:

Index Copernicus, Google Scholar

Електронна сторінка видання: www.puet.poltava.ua/index.php/economics

DOI: 10.37734/2409-6873

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ

УДК 330.341.1-021.411:658.15

DOI: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2025-2-29>

СУТНІСТЬ ТА ОЦІНКА ІННОВАЦІЙНОЇ АКТИВНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

А. І. МІЛЬКА

кандидат економічних наук, доцент;

О. В. АРТЮХ-ПАСЮТА

кандидат економічних наук, доцент;

Є. О. БЕЛОЗЬОРОВ

аспірант;

Д. В. ЯВТУШОК

аспірант;

Р. О. ЗАКЛАДНИЙ

аспірант,

Полтавський університет економіки і торгівлі

Анотація. Метою статті є дослідження й уточнення сутності поняття «інноваційна активність підприємства», розробка системи показників і застосування інтегрального підходу для комплексної оцінки інноваційної активності підприємства. **Методика дослідження.** Для досягнення мети використовувались методи узагальнення та наукової абстракції. **Результати.** Визначено сутність «інноваційна активність підприємства», розроблено систему показників складових інноваційного потенціалу підприємства як основного чинника, що впливає на інноваційну активність, розглянуто інтегральний підхід до визначення рівня інноваційної активності підприємства. **Практична значущість результатів дослідження.** Впровадження запропонованого інтегрального підходу для оцінки рівня інноваційної активності підприємства сприятиме підвищенню його інноваційності, зміцненню конкурентних переваг та прискоренню інноваційного розвитку.

Ключові слова: інноваційна активність, інноваційна діяльність, інтегральний показник, інноваційний потенціал, конкурентні переваги, оцінка, підприємство.

Поставка проблеми в загальному вигляді та зв'язок із найважливішими науковими чи практичними завданнями. Сучасні ринкові умови, що характеризуються зростаючою конкуренцією, швидкою глобалізацією та інтеграцією, вимагають активізації інноваційної діяльності. Інтенсивна розробка, комерціалізація та впровадження системних науково-технологічних інновацій сприятимуть зміцненню впливу науки на функціонування суб'єктів господарювання і їх економічний розвиток. Лише завдяки інноваційній активності підприємство зможе реалізувати свій потенціал, забезпечити та розвинути свої конкурентні переваги на національному та міжнародному ринках.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання дослідження сутності інноваційної активності та особливостей її оцінки підкреслюється значними досягненнями вчених-економістів, що знайшли своє відображення у працях Гречан П. Ю. Гринько Т. В., Дже-

джули В. В., Зайцевої Л. О., Зубко Т. Л., Кабаченко Д. В., Касьяна З. П., Коледіної К. О., Ложачевської О. М., Мясникова В. О., Сидорчук І. П., Федулової І. В., Шипуліної Ю. С., Ястремської О. М., Ярмус С. С. та інших. Проте, різноманітні підходи до визначення сутності інноваційної активності підприємства, а також різні методи її оцінки потребують узагальнення та подальшого дослідження даного питання.

Формування цілей статті (постановка завдання). Метою статті є обґрунтування наукових підходів до розкриття сутності економічної категорії «інноваційна активність підприємства», дослідження складових оцінки рівня інноваційної активності підприємства, розробка методичного підходу до оцінки рівня інноваційної активності підприємства.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих наукових результатів. Результати аналізу досліджень вче-

них, присвячених оцінці інноваційної активності підприємства, свідчать, що існують різні підходи до трактування сутності «інноваційна активність підприємства». Так, Гречан П. Ю. розглядає інноваційну активність як «узагальнюючу комплексну характеристику інтенсивності інноваційної діяльності підприємства, що заснована на здатності до мобілізації інноваційного потенціалу і спрямована на отримання позитивного результату, що відобразиться у їхньому довгостроковому стійкому розвитку. Інноваційна активність підприємства є підґрунтям системи управління розвитком підприємства, що охоплює всі її складники» [1, с. 30].

Гринько Т. В. стверджує, що «інноваційна активність підприємства – це специфічна оцінка характеру та інтенсивності інноваційної діяльності підприємства як основного фактора його розвитку та нагромадження абсолютних конкурентних переваг» [2, с. 31]. Хоча, з іншого боку, вчений зазначає, що «основним базисом інноваційної активності є інноваційна діяльність, активність діяльності фірми та потенціал підприємства» [2, с. 31].

Ложачевська О. М. визначає, що «інноваційна активність – це рівень інтенсивності інноваційної діяльності та динамічної реалізації сукупності інноваційно-цілеспрямованих процесів впровадження досконаліших форм організації праці й управління, що за рахунок впровадження інноваційних перетворень з урахуванням взаємодії факторів зовнішнього і внутрішнього середовищ формують певні конкурентні переваги підприємства та забезпечують його інноваційний розвиток» [12, с. 54].

Мочерний С. В. вважає, що «інноваційна активність – це цілеспрямована діяльність суб'єктів підприємницької діяльності щодо конструювання, створення, освоєння і виробництва якісно нових видів техніки, предметів праці, об'єктів інтелектуальної власності (патентів, ліцензій та ін.), технологій, а також впровадження досконаліших форм організації праці й управління виробництвом» [4].

Федулова І. В. підкреслює, що «інноваційну активність потрібно розглядати як поняття, яке характеризує не тільки динаміку змін, але й визначає інтенсивність змін щодо проведення на підприємстві ефективної інноваційної діяльності» [15].

Ястремська О. М., Демченко Г. В. трактують це поняття як «відмінну особливість динамічної реалізації сукупності цілеспрямованих процесів, що за рахунок упровадження інноваційних перетворень з урахуванням взаємодії факторів зовнішнього і внутрішнього середовищ забезпечують підприємству певні конкурентні переваги, тобто це комплексна характеристика інноваційної діяльності в динаміці» [17, с. 25].

Однак існують різні підходи до розуміння терміна «інноваційна активність», які враховують його більш широкий і різноманітний аспект. Зокрема, Касьян З. П. зазначає, що «інноваційна активність передбачає: реалізацію послідовних інтенсивних динамічних дій із розробки або придбання інноваційних продуктів (відображення рівня сприйнятливості інновацій як споживача), або розробки, просування і реалізація інноваційних продуктів на ринку (властивість постачальника інновацій); забезпечення підприємства ефективними й інтенсивними діями для мобілізації інноваційного потенціалу, що дозволяє створювати або придбавати, освоювати і впроваджувати нові інноваційні продукти, процеси, організаційні, управлінські або маркетингові зміни» [9, с. 172]. Фактично, вчений характеризує інноваційну активність підприємства «як спроможність менеджменту активізувати інноваційний потенціал необхідної кількості і якості для випуску конкурентоспроможної інноваційної продукції» [9].

Виходячи із вищезазначеного, можна надати авторське визначення даного терміна. Інноваційна активність є узагальнюючою характеристикою інтенсивності інноваційної діяльності підприємства, яка ґрунтується на здатності залучати інноваційний потенціал і спрямована на досягнення позитивних результатів, що відобразиться у їхньому тривалому стійкому розвитку. У запропонованому визначенні чітко простежується взаємозалежність між інноваційною активністю підприємства та його інноваційним потенціалом. Тому, на нашу думку, важливо в подальшому чітко визначити складові інноваційного потенціалу підприємства, як основного чинника, що впливає на інноваційну активність.

Під час дослідження авторами було запропоновано дванадцять складових оцінки рівня інноваційної активності підприємства, зокрема:

- кадрова (характеризує наявність працівників, які займаються внутрішніми науковими дослідженнями та розробками та можливість їх залучення до планового виконання);

- фінансова (відображає економічні можливості підприємства щодо впровадження інновацій і охоплює здатність підприємства забезпечувати необхідний обсяг фінансування для інноваційної діяльності);

- матеріально-технічна (характеризує матеріально-технічне забезпечення виробництва конкурентоспроможного інноваційного продукту);

- виробничо-технологічна (полягає у здатності інтегрувати нові перспективні технологічні процеси у виробництво в рамках інноваційної діяльності);

- маркетингова (визначає здатність підприємства до організованого та цілеспрямованого управління всіма його функціями з метою задово-

лення потреб споживачів і ефективного використання потенційних ринків збуту);

інформаційна (відображає рівень інформативності підприємства для прийняття обґрунтованих інноваційних рішень);

екологічна (визначає обсяги використання природних ресурсів та їхній вплив на навколишнє середовище, а також впровадження ресурсозберігаючих технологій в інноваційних процесах);

науково-дослідна (характеризує наявність результатів науково-дослідних робіт, які є достатніми для формування нових знань, а також здатність здійснювати дослідження для перевірки інноваційних ідей та оцінки їхньої можливості впровадження у виробництво нової продукції);

соціальна (встановлює потребу в соціальній орієнтації реалізованих інноваційних проєктів підприємства);

інфраструктурна (дозволяє оцінити адекватність робочих площ, наявність власних інноваційних підрозділів, конструкторських і тех-

нологічних відділів, лабораторій контролю якості продукції, а також патентно-ліцензійних відділів);

стратегічна (визначає здатність підприємства підвищувати свою ринкову вартість, валову додану вартість, покращувати показники вартості підприємства і якості управлінських рішень);

організаційно-управлінська (відображає наявність сформованого резерву результатів науково-дослідних робіт, який є достатнім для генерації нових знань, а також здатність проводити дослідження з метою перевірки інноваційних ідей і можливість їх застосування у виробництві нової продукції).

Система показників оцінки рівня інноваційної активності підприємства запропонована у табл. 1.

Варто зазначити, що деякі показники маркетингової, соціальної, організаційно-управлінської та інформаційної складової для оцінки інноваційної активності підпри-

Таблиця 1

Система показників оцінки рівня інноваційної активності підприємства

Складова	Показники оцінювання
1	2
Кадрова (К)	Коефіцієнт витрат на підвищення кваліфікації персоналу
	Рівень зайнятості інноваційною діяльністю персоналу
	Коефіцієнт освітнього рівня персоналу
	Рівень кваліфікованості виробничого персоналу
	Коефіцієнт плинності кадрів
Фінансова (Ф)	Коефіцієнти ліквідності та платоспроможності
	Коефіцієнт фінансової стійкості
	Рентабельність інвестицій в інноваційну діяльність, %
	Рентабельність реалізованої інноваційної продукції, %
	Рентабельність операційної діяльності, %
Матеріально-технічна (МТ)	Коефіцієнт зносу, фондоддачі, фондомісткості основних засобів, що використовуються в інноваційному процесі
	Коефіцієнт оборотності, матеріаломісткості виробничих запасів, що використовуються в інноваційному процесі
	Витрати на придбання, модернізацію основних засобів для здійснення НДР
Виробничо-технологічна (ВТ)	Коефіцієнт прогресивності технологій
	Коефіцієнт автоматизації та механізації виробництва
	Рівень виробничих потужностей
	Кількість реалізованих інноваційних проєктів
	Частка інноваційної продукції в загальному обсязі виробництва
Маркетингова (М)	Зростання / зниження собівартості інноваційних продуктів
	Коефіцієнт ринкової частки
	Коефіцієнт передпродажної підготовки
	Коефіцієнт зміни обсягів продажу інноваційної продукції
	Коефіцієнт рекламної діяльності
	Коефіцієнт доведення продукту до споживача
	Коефіцієнт ритмічності збуту інноваційної продукції
	Ступінь інноваційності маркетингового персоналу
	Ефективність маркетингових комунікацій

Закінчення таблиці 1

1	2
Інформаційна (І)	Частка витрат на ведення інформаційної діяльності в загальних витратах
	Чисельність працівників, зайнятих інформаційною діяльністю
	Коефіцієнт повноти інформації
	Коефіцієнт точності інформації
	Коефіцієнт суперечливості інформації
	Коефіцієнт захищеності інформації
	Коефіцієнт інформаційної оснащеності
	Продуктивність інформації
Екологічна (Е)	Частка ресурсозберігаючих технологій у процесі інноваційної діяльності
	Ступінь забруднення навколишнього середовища
	Коефіцієнт витрат на екологізацію виробництва
	Коефіцієнт витрат на природно-відновлювальні роботи
	Екологічний ефект
Науково-дослідна (НД)	Частка витрат на НДР в сукупному обсязі товарів, продукції
	Відношення витрат на НДР та витрат на впровадження техніки
	Рівень патентно-ліцензійної діяльності
	Рівень раціоналізаторської активності
Соціальна (С)	Коефіцієнт створення робочих місць
	Коефіцієнт можливості для професійного розвитку працівників
	Коефіцієнт формування доходів працівників та рівень оплати праці
	Коефіцієнт участі підприємства у соціальній підтримці працівників
	Коефіцієнт участь працівників в управлінні підприємством
	Коефіцієнт рівня безпеки та охорони праці на підприємстві
	Коефіцієнт матеріального заохочення
Інфраструктурна (Інф)	Забезпеченість робочою площею
	Забезпеченість власними інноваційними підрозділами, лабораторіями і т. п.
Стратегічна (Ст)	Ринкова вартість підприємства
	Показник валової доданої вартості (ВДВ) та його динаміка
	Показник вартості підприємства EVA
Організаційно-управлінська (ОУ)	Коефіцієнт інноваційної спрямованості організаційної структури
	Коефіцієнт відповідності організаційної культури інноваційному розвитку підприємства
	Ефективність управлінської діяльності
	Рівень сприйнятливості організацією інновацій
	Рівень взаємозв'язку між управлінськими, виробничими та збутовими структурами при реалізації інноваційних проєктів

* Примітка: Залежно від специфіки діяльності підприємства перелік складових та показників може бути вибірково змінено.
Джерело: систематизовано та доповнено авторами за даними [3, с. 15; 5, с. 31; 6, с. 76–78; 7, с. 138; 8; 9, с. 171; 10, с. 91; 11, с. 141–142; 13, с. 169; 16, с. 60–61; 18, с. 260–261]

емства визначаються виключно експертним методом. Рівень показників, що належать до цих груп, встановлюється окремо для кожного показника шляхом порівняння його фактичних (бальних) значень (від 0 до 10 балів: 0–1 бал – показник практично не використовується; 2–4 бали – показник має низький рівень використання; 5–7 балів – середній рівень використання показника; 8–10 балів – високий рівень використання показника) з оптимальними значеннями, які є найкращими для ефективного здійснення інноваційної діяльності підприємства. Остаточний бал, що відображає рівень кожного показника, визначається як

середнє арифметичне індивідуальних оцінок, наданих експертами відповідно до стану, що характеризує запропоновану складову.

Для розрахунку рівня інноваційної активності підприємства пропонуємо використовувати інтегральний показник. Під інтегральним показником рівня інноваційної активності підприємства слід розуміти результат оцінювання показників складових інноваційного потенціалу підприємства, який ґрунтується на визначенні узагальнюючих показників шляхом застосування системи часткових показників та коефіцієнтів вагомості, які розраховані на основі методу експертного оцінювання.

Для обчислення вагового коефіцієнта відповідних груп оціночних показників застосовується формула:

$$k_i = \frac{e_i}{\sum_{i=1}^m e_i}, \quad (1)$$

де k_i – коефіцієнт вагомості відповідних груп оціночних показників, e_i – середнє значення за кожним показником, розрахунок якого здійснюється за формулою:

$$e_i = \frac{\sum_{j=1}^n e_{ij}}{n}, \quad (2)$$

де n – кількість опитаних експертів; e_{ij} – сума балів за кожним показником.

Інтегральний показник рівня інноваційної активності підприємства розраховується за формулою середнього геометричного:

$$I_{PIAP} = \sqrt[12]{\frac{UP_K \times UP_\Phi \times UP_{MT} \times UP_{BT} \times UP_M \times UP_I \times UP_E \times UP_{HD} \times UP_C \times UP_{HF} \times UP_{CT} \times UP_{OV}}{}} \quad (3)$$

де, I_{PIAP} – інтегральний показник рівня інноваційної активності підприємства; $UP_K, UP_\Phi, UP_{MT}, UP_{BT}, UP_M, UP_I, UP_E, UP_{HD}, UP_C, UP_{HF}, UP_{CT}, UP_{OV}$ – узагальнюючі показники складових інноваційного потенціалу, як основного фактора, що впливає на інноваційну активність підприємства.

Зміна інтегрального показника варіюється в межах від 0 до 1. Для оцінки рівня інноваційної активності підприємства рекомендується застосовувати шкалу градації, яку представлено у табл. 2.

Згідно з виконаними підрахунками, можна зробити висновок про рівень інноваційної активності підприємства, його можливості впроваджувати певні продуктивні та технологічні інновації.

Висновки із зазначених проблем і перспективи подальших досліджень у поданому напрямі. Підсумовуючи результати проведеного дослідження зазначимо, що інноваційна активність є узагальнюючою характеристикою інтенсивності інноваційної діяльності підприємства, яка ґрунтується на здатності залучати інноваційний потенціал і спрямована на досягнення позитивних результатів, що відобразиться у їхньому тривалому стійкому розвитку. Запропоновано методичний підхід до оцінки рівня інноваційної активності підприємства на підставі інтегрального показника, який базується на вимірюванні узагальнюючих показників кадрової, фінансової, матеріально-технічної, виробничо-технологічної, маркетингової, інформаційної, екологічної, науково-дослідної, соціальної, інфраструктурної, стратегічної, організаційно-управлінської складових інноваційного потенціалу як основного фактора, що впливає на інноваційну активність підприємства.

Таблиця 2

Шкала градації інтегрального показника рівня інноваційної активності підприємства

Кількісне значення інтегрального показника	Характеристика рівня інноваційної активності підприємства
$0,80 \leq I_{PIAP} \leq 1,00$	Вищий рівень інноваційної активності підприємства
$0,64 \leq I_{PIAP} \leq 0,80$	Високий рівень інноваційної активності підприємства
$0,48 \leq I_{PIAP} \leq 0,64$	Рівень інноваційної активності підприємства вище середнього
$0,32 \leq I_{PIAP} \leq 0,48$	Середній рівень інноваційної активності підприємства
$0,19 \leq I_{PIAP} \leq 0,32$	Мінімальний рівень інноваційної активності підприємства
$I_{PIAP} \leq 0,19$	Критично низький рівень інноваційної активності підприємства

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- Гречан П. Ю. Інноваційна активність у системі розвитку підприємства. *Підприємництво та інновації*. 2020. № 1. С. 29–32.
- Гринько Т. В. Сутність, складові та особливості категорії «інноваційна активність підприємства». *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 8. С. 30–32.
- Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю. Складові елементи інноваційного потенціалу промислових підприємств. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2020. № 42. С. 13–17.
- Економічна енциклопедія : У трьох томах. Т. 1. / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. Кив : Видавничий центр «Академія», 2000. 864 с.
- Зайцева Л. О. Інноваційна активність компаній: оцінка тенденцій розвитку. *Економіка та держава*. 2020. № 12. С. 27–33.
- Зубко Т. Л., Андрєєва В. Г. Зміст поняття і методи оцінки інноваційного потенціалу підприємства. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2016. № 1 (15). С. 74–81.
- Кабаченко Д. В. Формування механізму оцінювання інноваційного потенціалу підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. Випуск 22. Ч. 1. С. 135–140.
- Кавтиш О. П. Теоретико-методичні підходи до визначення сутності інноваційного потенціалу підприємства. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8e19ed12-5e48-4953-8d1c-8146596e8612/content>

9. Касьян З. П. Аналіз та формування складових інноваційної активності підприємств легкої промисловості. *Вісник КНУДТ*. 2012. № 2. С. 168–172.
10. Коледіна К. О. Методичний підхід до оцінки рівня інноваційного розвитку підприємства. *БІЗНЕСІНФОРМ*. 2020. № 4. С. 88–95.
11. Кучинський В. А., Гайдукова А. Д. Оцінка і розвиток інноваційного потенціалу підприємства. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2014. № 65 (1107). С. 139–147.
12. Ложачевська О. М., Гречан П. Ю. Інноваційна активність підприємства: аналіз існуючих підходів і методів оцінки. *Економіка та держава*. 2020. № 8. С. 53–55.
13. Мясников В. О. Методичний підхід до оцінки інноваційного потенціалу промислових підприємств. *Причорноморські економічні студії*. 2016. Випуск 12-1. С. 167–174.
14. Сидорчук І. П. Сутність, структура та особливості оцінювання інноваційного потенціалу промислового підприємства. *Економіка і регіон*. 2014. № 2 (45). С. 97–101.
15. Федулова І. В. Дослідження інноваційної активності промислового підприємства. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/89df5b6e-bb5c-432b-aebf-3ec7094b2d79/content>
16. Шипуліна Ю. С. Критерії та методика діагностики інноваційного потенціалу промислового підприємства. *Механізм регулювання економіки*. 2008. № 3 (1). С. 58–63.
17. Ястремська О. М., Демченко Г. В. Активізація інноваційної діяльності підприємств : монографія. Харків : ФОП Лібуркіна Л. М., 2018. 232 с.
18. Ярмус С. С. Система показників оцінювання стану інноваційного потенціалу промислових підприємств. *Економічний простір*. 2024. № 191. С. 256–263.

REFERENCES

1. Grechan P. Yu. (2020). Innovative activity in the enterprise development system. *Entrepreneurship and innovation*. № 1. P. 29–32.
2. Hrynko T. V. (2010). The essence, components and features of the category “innovative activity of an enterprise”. *Investments: practice and experience*. № 8. P. 30–32.
3. Dzhedzhula V. V., Yepifanova I. Yu. (2020). Components of the innovative potential of industrial enterprises. *Scientific Bulletin of the International Humanitarian University*. № 42. P. 13–17.
4. Economic Encyclopedia: In three volumes. (2000). T. 1. / Ed.: S. V. Mocherny (res. ed.) et al. Kyiv: Publishing center «Academy», 864 p.
5. Zaitseva L. O. (2020). Innovative activity of companies: assessment of development trends. *Economy and State*. № 12. P. 27–33.
6. Zubko T. L., Andreeva V. G. (2016). The content of the concept and methods of assessing the innovative potential of an enterprise. *Economy. Management. Business*. № 1 (15). P. 74–81.
7. Kabachenko D. V. (2018). Formation of a mechanism for assessing the innovative potential of an enterprise. *Scientific Bulletin of the Uzhgorod National University*. Issue 22. Part 1. P. 135–140.
8. Kavtysh O. P. Theoretical and methodological approaches to determining the essence of the innovative potential of an enterprise. URL: <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8e19ed12-5e48-4953-8d1c-8146596e8612/content>
9. Kasyan Z. P. (2012). Analysis and formation of components of innovative activity of light industry enterprises. *Bulletin of KNUDT*. № 2. P. 168–172.
10. Koledina K. O. (2020). Methodical approach to assessing the level of innovative development of an enterprise. *BUSINESSINFORM*. № 4. P. 88–95.
11. Kuchinsky V. A., Gaidukova A. D. (2014). Assessment and development of the innovative potential of an enterprise. *Bulletin of NTU «KhPI»*. № 65 (1107). P. 139–147.
12. Lozhachevska O. M., Grechan P. Yu. (2020). Innovative activity of an enterprise: analysis of existing approaches and methods of assessment. *Economy and State*. № 8. P. 53–55.
13. Myasnikov V. O. (2016). Methodological approach to assessing the innovative potential of industrial enterprises. *Black Sea Economic Studies*. Issue 12-1. P. 167–174.
14. Sydorchuk I. P. (2014). The essence, structure and features of assessing the innovative potential of an industrial enterprise. *Economy and Region*. № 2 (45). P. 97–101.
15. Fedulova I. V. Research on the innovative activity of an industrial enterprise. URL: <https://dspace.nuft.edu.ua/server/api/core/bitstreams/89df5b6e-bb5c-432b-aebf-3ec7094b2d79/content>
16. Shipulina Yu. S. (2008). Criteria and methodology for diagnosing the innovative potential of an industrial enterprise. *Mechanism of economic regulation*. № 3 (1). P. 58–63.
17. Yastremska O. M., Demchenko G. V. (2018). Activation of innovative activity of enterprises: monograph. Kharkiv : FOP Liburkina L. M., 232 p.
18. Yarmus S. S. (2024). System of indicators for assessing the state of innovative potential of industrial enterprises. *Economic space*. № 191. P. 256–263.

Alla Milka, Olena Artiukh-Pasiuta, Yevgeny Belozyorov, Dmytro Yavtushok, Roman Zakladnyi, Poltava University of Economics and Trade. The essence and assessment of the innovative activity of the enterprise.

Annotation. The purpose of the article is to generalize modern scientific approaches of domestic researchers to determining the essence of the category “innovative activity of an enterprise”, “integral indicator of the level of innovative activity of an enterprise”, as well as the use of an integral approach to assessing the level of innovative activity of an enterprise. **Research methodology.** To achieve the goal, the article used methods of systematization and generalization, scientific abstraction. **Results.** The authors defined the essence of the category “innovative activity of an enterprise”, “integral indicator of the level of innovative activity of an enterprise”; established the interdependence between the innovative activity of an enterprise and its innovative potential; revealed the characteristics of the components of the innovative potential of an enterprise, in particular: personnel, financial, material and technical, production and technological, marketing, information, environmental, scientific and research, social, infrastructure, strategic, organizational and managerial; developed a system of indicators of the components of the innovative potential of an enterprise as the main factor affecting innovative activity; It was established that some indicators of the marketing, social, organizational and managerial and information component for assessing the innovative activity of an enterprise should be determined exclusively by the expert method by comparing its actual (score) values (from 0 to 10 points); an integrated approach to determining the level of innovative activity of an enterprise with the allocation of generalizing indicators was considered; a scale of gradation of the integral indicator of the level of innovative activity of an enterprise was proposed, according to which it is possible to draw a conclusion about the level of innovative activity of an enterprise, its ability to implement certain productive and technological innovations. **Practical significance of the research results.** The implementation of the proposed integrated approach to assessing the level of innovative activity of an enterprise will contribute to increasing its innovativeness, strengthening competitive advantages and accelerating innovative development.

Keywords: innovative activity, integral indicator, innovative potential, competitive advantages, assessment, enterprise.